

Bilaga 13

Medborgarförslag år 2018

Sammanställning av medborgarförslag år 2018

Under året har 38 medborgarförslag beslutats av stadsdelsnämnden.

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
1. Råttproblemet i Hammarby sjöstad.	<p>Förvaltningens förslag till beslut</p> <p>Stadsdelsnämnden överlämnade förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget. Delförslaget att ge restaurangägare striktare direktiv avseende sophantering överlämnas till miljöförvaltningen för besvarande.</p> <p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Stadsdelsförvaltningen anser att medborgarförslaget har ett positivt anslag då avsikten är att minska på problemet med råttor i Hammarby sjöstad. Förslaget att vissa restauranger i stadsdelen ska få striktare direktiv om hur sophanteringen ska gå till föreslås överlämnas för besvarande av miljöförvaltningen som utövar tillsyn över avfallshanteringen. Förvaltningen planerar under år 2018 att påbörja utplaceringen av råttsäkra BigBelly-skräpkorgar i Hammarby sjöstad. Vad gäller förslaget att tömma befintliga skräpkorgar oftare så bedömer förvaltningen att den upphandlade tömningsfrekvensen i nuläget är tillräcklig. Att regelbundet klippa ned buskage är enligt förvaltningen inte alltid bra ur skötselsynpunkt och inte heller förenligt med god parkgestaltning.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
2. Förslag på skateramp i Skånegläntan	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	Skånegläntan med sina solstolar, parasoll och blomsterurnor är en lugn och rofylld plats att slå sig ned i. Förvaltningen anser att det finns risk att en skateramp kan ändra Skånegläntans karaktär. Idén med en skateramp är ändå intressant och om en ramp ska anläggas bör den placeras på en annan, mer lämplig, plats inom stadsdelsområdet. Förvaltningen föreslår att förslaget läggs in i förvaltningens ”idébank” för att kunna utredas exempelvis vid kommande parkupprustningar.
3. Hundrastgårdar för tikar	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag om att det saknas en hundrastgård för enbart tikar. Förvaltningen förstår förslagsställarens frustration kring möjligheten att rasta sin löpande tik i de hundrastgårdar som finns inom stadsdelen. Dock anser förvaltningen att medborgarförslaget inte borde genomföras av flera orsaker. Södermalms parker har begränsad tillgång på grönytor. Det är många som skall ta del av de grönytor som finns. Önskemålen om anpassning och hur dessa hundrastgårdar skall användas är många och förutsättningarna att tillmötesgå alla önskemål är begränsade.

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>Tikar löper normalt två gånger per år under c:a tre veckor. Då det kan vara en svårighet att under löptiden besöka de mindre hundrastgårdarna föreslås att hundrastområdena används under löptiden där det finns större områden och där det är lättare att ha uppsikt över sin löptik.</p>
<p>4. Fritidsverksamhet för ungdomar i Hammarby sjöstad</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.</p>	<p>Förslagsställaren skrev att den planerade högstadieskolan där skulle kunna användas till fritidsverksamhet på eftermiddagar och kvällstid.</p> <p>I Hammarby sjöstad finns verksamhet för ungdomar bland annat inom ramen för Fryshusets verksamhet. Förvaltningen har i dagsläget inga planer att starta upp fritidsverksamhet i den planerade skolan i Hammarby sjöstad.</p> <p>Nämndens ungdomsråd ställde sig positivt till att förvaltningen ser över det utbud av fritidsverksamheter som redan finns för ungdomar inom stadsdelsområdet. Rådet menar att det även vore bra om förvaltningen kunde se över hur fritidsverksamheternas utbud kommuniceras. Förvaltningen delar ungdomsrådets uppfattning.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
5. Ungdomscenter i Hammarby sjöstad	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Förslagsställaren skrev att det vore bra om det ordnades ”en typ av ungdomscenter, där ungdomar kan komma och slappa, träffa nya människor, spela spel”.</p> <p>I Hammarby sjöstad finns verksamhet för ungdomar bland annat inom ramen för Fryshusets verksamhet. I dagsläget har förvaltningen inga planer på att starta upp annan fritidsverksamhet än det som redan finns.</p> <p>Nämndens ungdomsråd ställer sig positivt till att förvaltningen ser över det utbud som redan finns för ungdomar inom Södermalms stadsdelsområde. Rådet menar att det även vore bra om förvaltningen kunde se över hur fritidsverksamheternas utbud kommuniceras. Förvaltningen delar ungdomsrådets uppfattning.</p>
6. Förbud användning av fyrverkerier och pyroteknik för privatpersoner	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.	<p>I ett medborgarförslag föreslogs att stadsdelsnämnden ska förbjuda den fria användningen av fyrverkerier och pyroteknik för privatpersoner.</p> <p>Ansvar för försäljning, användning och förbud gällande fyrverkerier och pyroteknik är fördelat mellan staten och kommunen. Det finns vissa möjligheter att på kommunal nivå begränsa användningen av fyrverkerier och pyrotekniska produkter. En sådan be-</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>gräsning måste meddelas i kommunala lokala ordningsföreskrifter. Sådana ordningsföreskrifter beslutas av kommunfullmäktige. Södermalms stadsdelsnämnd kan därför inte fatta beslut i en sådan fråga.</p>
<p>7. Bredband till boende på gruppboestad Tygeln 1</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.</p>	<p>Förslaget handlar om att lägenheterna i gruppboestaden Tygeln 1 ska ha tillgång till ett gemensamt upphandlat bredband, där kostnaden är inbakad i avgiften som de boende betalar. Bredband finns indraget i hela gruppboestaden och i de gemensamma utrymmena finns wifi som de boende kan använda kostnadsfritt.</p> <p>Socialnämnden beslutade den 30 januari 2018 om revidering av det så kallade upphandlingsdokumentet som anger vad som ska tillhandahållas för de boende i en gruppboestad. Det reviderade upphandlingsdokumentet innebär att boende på gruppboestäder kommer att erbjudas wifi även i de enskilda lägenheterna och att kostnaden för detta bakas in i hyran. Förvaltningen kommer ta fram en plan för genomförande när socialförvaltningen har informerat om innebörden av ändringen i upphandlingsdokumentet.</p>
<p>8, 9 Grusytan nedanför korsningen av Bergsunds strand och Hornstulls strand (två medborgarförslag behandlades i</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Stadsdelsnämnden har fått två medborgarförslag om att grusytan nedanför korsningen av Bergsunds Strand och Hornstulls</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
samma ärende då de handlade om samma plats)		<p>Strand ska utvecklas till en trevlig mötesplats.</p> <p>Stadsdelsförvaltningen anser att medborgarförslagen i huvudsak har ett positivt anslag då avsikten är att göra grusytan nedanför korsningen av Bergsunds Strand och Hornstulls Strand trevligare och mer välbesökt. Stadsdelsnämnden har i samband med behandlingen av ett tidigare medborgarförslag i oktober 2017 beslutat att under innevarande år (2018) utveckla platsen med lek, sittplatser och blomsterplanteringar.</p> <p>Vad gäller förslaget att införa ett alkoholförbud på platsen är förvaltningen tveksam till om ett alkoholförbud skulle leda till att området skulle upplevas som tryggare. Enligt förvaltningen kan ovannämnda upprustning däremot innebära att platsen används av fler grupper än vad som är fallet idag och därmed bidra till ökad trygghet.</p>
10. Omdaning av parken Droskan till skolgård	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Förslaget innebär att parken Droskan får ändrad användning genom att bli skolgårdsyta.</p> <p>Droskan utgörs av parkmark, vilket är offentlig plats som kan utnyttjas av alla. För annan användning krävs en detaljplaneändring. Då parken upprustades 2006/2007 var inriktningen att särskilt tillgodose barns och ungdomars behov av rörelse och spontanidrott.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>Bland annat anlades befintlig bollplan och iordningsställdes parkens västliga del för att under skoltid kunna användas av skolans sexårsverksamhet som lekplats. Förvaltningen har förståelse för skolans brist på utevistelseytor, men anser dock att barnen redan idag kan utnyttja parken Droskan på ett sådant sätt att det inte motiverar att förvandla en offentlig kvarterspark i tät stenstad till en privat skolgårdsyta. Förvaltningen ska däremot se över möjligheterna att på denna plats komplettera parken med någon ytterligare lekaktivitet under år 2019.</p>
<p>11. Förslag om offentlig dricksran på Mariatorget</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Förvaltningen är positiv till att erbjuda vatten till besökare och förbipasserande på Mariatorget. Idag finns så kallade vattenutkastare i tre av stadsdelens parker, där besökare kan fylla en medhavd vattenflaska eller dricka direkt ur skopade händer. Förvaltningen avser att placera ut en vattenutkastare på Mariatorget under försommaren 2018, så att den kan komma till nytta under stora delar av 2018 års sommar.</p>
<p>12. Lovaktiviteter för mellanstadiebarn och högstadiebarn på Södermalm</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.</p>	<p>Förslagsställaren skrev att ”det vore bra om det ordnades aktiviteter som passar målgruppen, har anställda vuxna som finns där att hänga med och ta stöd av och</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>som har öppet dagtid under alla lov”.</p> <p>Inom Södermalms stadsdelsområde finns flera fritidsgårdar för ungdomar i olika åldrar. I Hammarby sjöstad finns, inom ramen för Fryshusets verksamhet, Fryschillet som är en mötesplats för ungdomar i högstadiet och gymnasiet. Lovely Days är Fryshusets lovverksamhet för unga mellan 10 - 20 år som är öppen under de flesta skolloven.</p> <p>I dagsläget har förvaltningen inga planer på att starta upp annan fritidsverksamhet än det som redan finns.</p>
13. Hundrastområde Eriksdalslunden	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Förslagsställaren föreslår ett område precis söder om korsningen Rapsgatan-Vickergatan som hundrastområde. Även området vid café Nyfiken Gul och dansbanan som finns bredvid caféet, menar medborgaren är lämpligt som hundrastområden.</p> <p>Inom stadsdelsområdet finns hundrastområden på Långholmen och Reimersholme samt i Tantolunden, Eriksdalslunden och Fåfången. Under våren har förvaltningen tagit fram skyltar till varje hundrastområde där en karta över respektive hundrastområde ingår. Södermalms parker har begränsad tillgång på grönytor. Det är många som skall ta del av de</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>grönytor som finns. Förvaltningen anser att de ytor som föreslås inte är lämpliga som hundrastområden. Dessa två ytor tillhör de få öppna ytorna inom Eriksdalslunden. Ytorna används i stor utsträckning av medborgare för solbad och vistelse.</p>
<p>14. Hundrastgård på Mariatorget</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Medborgarförslaget föreslår att det inrättas en hundrastgård i nordvästra hörnet av parken. Stadsparken Mariatorget har en tydlig arkitektonisk utformning i sin nuvarande form med en bred mittgång och raka sidoordnade gräsytor. Förvaltningen anser det olämpligt att bryta denna gestaltning, dels utifrån sitt kulturhistoriska värde och dels därför att parken har sin tydliga arkitektoniska utformning. Därför anser förvaltningen det vara olämpligt att placera en hundrastgård på Mariatorget.</p>
<p>15. Pensionärsluncher</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.</p>	<p>Förslaget handlar om att införa pensionärslunch i stadsdelens skolor. Förvaltningen ser positivt på att det finns möjlighet för pensionärer att äta lunch på stadens skolor. Förvaltningen kommer kontakta några av skolorna på Södermalm för att stämma av om det finns möjlighet för några av dem att erbjuda pensionärslunch till en kostnad som skolorna avgör.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>På Södermalm finns ett flertal träffpunkter och mötesplatser med olika aktiviteter för äldre och anhöriga och på några av dessa erbjuds lunch.</p>
<p>16. Skridskobana i Lilla Blecktornsparken</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag om att bygga en skridskobana i Lilla Blecktornsparken i form av en upplyst anläggning som läggs i parkens del mot Katarina Bangata.</p> <p>I samband med ombyggnaden av Lilla Blecktornsparken som blev färdig 2017, byggdes de två befintliga bollplanerna om och försågs med konstgräs och ny strålkastarbelysning. Planerna används under sommaren för fotboll och tennis. Vintertid spolade fotbollsplanen som naturisbana när lämplig temperatur föreligger. I och med att det finns möjlighet att åka skridskor vintertid i Lilla Blecktornsparken på den spolade isbanan anser förvaltningen att förslagsställarens önskemål är uppfyllt.</p>
<p>17. Synliggöra att ledarhundsekipage får vara i Södermalms kommunala lokaler</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Förvaltningen ser positivt på brevskrivarens förslag och kommer att i de fall där det finns ett förbud mot pälsdjur senast i september 2018 skylta om att förbudet inte gäller ledar- och assistanshunder.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
18. Förbättringar i miljön runt Maria Beroendecentrum	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>I medborgarförslaget framförs att parkerna runt Maria beroendecentrum är i behov av upprustning. Förslagsställaren framför att platsen vid Kvarteret Skjutsgossen måste levandegöras genom att en glasskiosk eller café placeras på platsen. Vidare föreslås att parken från Maria Prästgårdsgatans förlängning till Rosenlundsgatan asfalteras eller grusas.</p> <p>Enligt förvaltningens uppfattning har båda dessa platser en stor potential att kunna utvecklas till något spännande som kan ge ett positivt tillskott till stadsmiljön och bidra till att öka känslan av trygghet i området.</p> <p>Förvaltningen föreslår stadsdelsnämnden att projektet finansieras inom ramen för mindre parkinvesteringar.</p>
19. Iordningsställa en del av sandytan i Tanto till beachvolleyplan	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Den föreslagna sandytan är en förlängning av det välbesökta Tanto strandbad. Strandbadet i sig rymmer inom ett begränsat område mellan Årstaviken och gång- och cykelvägen som löper längs viken. Att göra om en del av sandytan till beachvolleybollplan skulle göra att ytan för solbad och picknick krymper. Förvaltningen anser att det är olämpligt eftersom solbad och picknick är väldigt populärt. Förvaltningen hänvisar istället till den befintliga beach-</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		volleybollplanen i Drakenbergsparken, som finns på cirka 230 meters promenadavstånd från den föreslagna sandytan.
20. Marknadsför Södermalm vid Stockholm Marathon och Stockholm Halvmarathon	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Förslaget är att man för dessa lopp uppmärksammar att banan leder in på Södermalm vilket kan göras till exempel med en banderoll eller liknande vid Slussen med texten "Välkommen till Södermalm" eller något likartat. Förslagsställaren menar att detta är en liten och billig åtgärd som skulle uppskattas av löparna och ge bra marknadsföring åt Södermalm som en stadsdel som bryr sig.</p> <p>Förvaltningen ser det som en positiv tanke att marknadsföra Södermalm vid stadslopp som äger rum i Stockholm, på det sätt som beskrivs i medborgarförslaget. Stadsloppen genomförs till stora delar på gatumark, som trafikkontoret ansvarar för. Trafikkontoret har också ansvaret för att hantera alla evenemang i staden. Förvaltningen föreslår därför att stadsdelsnämnden överlämnar medborgarförslaget till trafiknämnden för vidare handläggning och besvarande.</p>
21. Askkoppar mellan Katarina Bangata 58-60	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	Stadsdelsförvaltningen kan av medborgarförslaget konstatera att förslagsställaren lider svårt av cigarettök.

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>Stadsdelsförvaltningen föreslår med anledning av detta att stadsdelsnämnden beslutar att placera ut en askkopp på stolpe mitt emot restaurang Shanti på Katarina Bangata 58-60 i ett väl synligt läge som kan bidra till att fler av restaurangens personal och gäster röker i trädallén.</p>
<p>22. Cykelförbud på promenadvägen vid Årstaviken</p>	<p>Beslut 1. Stadsdelsnämnden godkänner i huvudsak förvaltningens förslag. 2. Stadsdelsnämnden ger förvaltningen ett utökat informationsuppdrag för att inkludera de nya lagar för gående och cyklister som gäller från den 15 oktober 2018. Därutöver anförde nämnden följande: I september 2015 tog den dåvarande rödgrönrosa majoriteten ställning mot att skapa ett pendlingsstråk för cyklister längs med Årstaviken. Istället förordade vi en linje där vi söker hitta lösningar för hur gående, cyklister m.fl. kan sam-</p>	<p>I medborgarförslaget framförs att promenadvägen längs Årstaviken ska vara till för alla som promenerar, springer, joggar utan att de blir utsatta för cyklister. Förvaltningens bedömning är att ett totalt cykelförbud utefter Årstaviken inte är möjligt att genomföra. Förvaltningen föreslår att större och flera skyltar sätts upp med tydligare budskap om att cyklisterna skall cykla på de gåendes villkor.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
	<p>sas. Vi är därför positiva till förvaltningens förslag om större och flera skyltar, men vill att dessa också inkluderar information om de nya lagar, för gående och cyklister, som just trätt i kraft. Förhoppningsvis kan det finnas möjligheter att söka medfinansiering till detta projekt.</p>	
<p>23. Ny utom- och inomhusbadanläggning i centrala Stockholm</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Nämnden har fått ett medborgarförslag om att skapa en utom- och inomhusbadanläggning vid en plats i centrala Stockholm. I förslaget beskrivs den stora och moderna utom- och inomhusbadanläggning som öppnat i Helsingfors inne i Södra hamnen vid Salutorget. Förvaltningen konstaterar att badanläggningar av olika slag är mycket uppskattade av många människor. Stadsdelsnämnderna har ansvar för att sköta befintliga strandbad. En badanläggning av det slag som beskrivs i medborgarförslaget innebär dock en hög anläggningskostnad och kräver noggrann utredning när det gäller placeringen. Resurser för detta finns inte inom stadsdelsnämnderna, utan det är idrottsnämnden som ansvarar för denna typ av anläggningar.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		Förvaltningen föreslår därför att medborgarförslaget överlämnas till idrottsnämnden för vidare handläggning och besvarande.
24. Behov av flera utegym på Södermalm	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>I medborgarförslaget beskrivs att utegymmet intill Eriksdalsbadet, är mycket överbelastat, vilket märktes redan under förra sommaren och ännu mera i år (2018). I förslaget föreslås därför att ytterligare utegym ska sättas upp, exempelvis söder om Eriksdalshallens fotbollsplan, i den lilla parken söder om Vickergatan eller i parken nedanför Södersjukhuset nära Rackarbacken.</p> <p>Förvaltningen är medveten om att stadsdelsområdets utomhusgym har blivit väldigt populära och används flitigt. Förvaltningen konstaterar att fördelningen av de fem befintliga utegymmen inom stadsdelsområdet innebär att de östligaste delarna av Södermalm har en jämförelsevis sämre tillgång till utegym än övriga delar. Om det blir aktuellt att bygga ytterligare ett utegym i stadsdelen är det således rimligt att det i första hand sker på östra Södermalm anger förvaltningen, som också påpekar att ett nytt utegym innebär en investeringsutgift av en storlek som förutsätter att det finns tillräckligt ekonomiskt utrymme. Det är i dagsläget oklart</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>när det kan finnas finansiering för ett nytt utegym på Södermalm.</p>
<p>25. Utegym i Tengdahlsparcken</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>I medborgarförslaget uttrycks önskemål om ett utegym i Tengdahlsparcken. Det tas upp att det populära utegymmet vid Eriksdalsbadet ligger nästan två km från de östra delarna av Södermalm. Med tanke på att östra Södermalm är ett befolkningstätt område och på planerad nybyggnationen i kvarteret Persikan menar förslagsställaren att det finns underlag för ett nytt utegym i detta område.</p> <p>Förvaltningen håller med om att östra Södermalm är dåligt försett med utegym och anser det positivt om ytterligare ett kunde tillkomma här. I samband med kommande utbyggnad av kvarteret Persikan kommer en inventering och översyn att göras av alla gröna ytor för rekreation och parkaktiviteter som finns i det omkringliggande området. I detta sammanhang kan också lämplig plats för ett eventuellt nytt utegym utredas. Ett nytt utegym innebär dock en investeringsutgift av en storleksordning som förutsätter att det finns nödvändigt ekonomiskt utrymme. Det är i dagsläget oklart när det kan finnas finansiering för ett nytt utegym på östra Södermalm.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
26. Badmöjlighet längs Bergsunds strands kaj	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Nämnden har fått ett medborgarförslag om att skapa möjlighet till bad längs Bergsunds strands kaj, där det framförs att det finns ett behov av att kunna bada någonstans längs kajen och att enkelt och tryggt kunna ta sig i och ur vattnet, förslagsvis genom en badstege.</p> <p>Allt vatten som berör Stockholms innerstad är klassat som hamnområde och det förvaltas av Stockholms hamnar. Inom hamnområdet är bad förbjudet. Längs den föreslagna platsen löper en populär strandpromenad. Parkrummet som strandpromenaden går igenom är smalt med buskar mot gatan Bergsunds strand och knäckepilar längs strandkanten. Att skapa badmöjligheter på denna plats bedömer förvaltningen som olämpligt då parkrummet är för litet för att inrymma ett bad. Förvaltningen hänvisar istället till Tanto strandbad och Långholmens strandbad som båda finns på gångavstånd från det föreslagna badet.</p>
27. Bevattning av gräsytor i parker på västra Södermalm	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	I medborgarförslaget framhålls att delar av Drakenbergsparken samt gräsytan vid Långholmsbadet är extra utsatta för slitage och i behov av bevattning. För att få en trevligare miljö på ovanstående platser föreslås att fast sprinkler-

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>utrustning för automatisk bevattning installeras och att vattnet tas från Mälaren.</p> <p>Eftersom kostnaden att installera konstbevattning är mycket hög bör enligt förvaltningen en noga avvägd prioritering göras av vilka parker som skulle kunna förses med ett sådant system. Förvaltningen ser det som önskvärt att prioritera centralt belägna finparker med många besökare och förbipasserande, såsom Lumaparken i Hammarby sjöstad och Mosebacke Torg. De i medborgarförslaget aktuella parkerna kan enligt förvaltningen inte ses som centralt belägna finparker och är därmed inte aktuella att förse med konstbevattning. Förvaltningens erfarenhet är att gräsytor av den typ som beskrivs i förslaget, och som utsätts för stort slitage under sommaren, på ett tillfredsställande sätt återhämtar sig under år med normala nederbörds mängder.</p>
28. Etablering av campingplats vid parken vid Klevgränd	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Enligt förslagsställaren har behovet av en campingplats i området aktualiserats av att under de senaste två somrarna har parken regelbundet utnyttjats av semestrande campingturister som etablerat sig nästan varje kväll i parken. Förslagsställaren framför att eftersom platsen saknar sanitära installationer är denna situation</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>oacceptabel och utgör en sanitär olägenhet.</p> <p>Förvaltningen anser att medborgarförslaget inte kan genomföras av flera orsaker. Att anlägga en campingplats på denna yta saknar alla förutsättningar. Tunnelbacken och intilliggande grönyta på Klevgränd är i detaljplan reglerad som park och bör så förbli.</p>
29. Julbelysning på Götgatan	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Enligt förslagsställaren är det många som rör sig på Götgatan och gatan är en av de mest välbesökta i Stockholm, både dagtid och nattetid. I förslaget föreslås även att Katarina Bangata och Medborgarplatsen bör förses med julbelysning i samband med julmarknader.</p> <p>Stadsdelsförvaltningen anser att medborgarförslaget har ett positivt anslag då julbelysning på Götgatan och övriga föreslagna platser skulle innebära ett trevligt tillskott i stadsmiljön.</p> <p>Ansvar för att förse en plats eller en gata med julbelysning ligger inte i första hand på staden utan hos berörda fastighetsägare och affärsidkare. Om Götgatan och de övriga föreslagna platserna ska förses med julbelysning måste initiativet till detta tas av intresserade fastighetsägare och affärsidkare. Aktuella intressenter ansvarar därmed för att driva julbelysningsprojek-</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>tet, stå för dess finansiering, samråda med staden om julbelysningens utformning samt inhämta polistillstånd.</p>
<p>30. Plantera träd och ordna skuggande ”tak” vid plaskdammen i Lilla Blecktornsparken</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Förvaltningen har förståelse för att besökare kan sakna möjlighet till skugga invid dammen under sommarens soligaste dagar. Vad gäller förslaget att plantera träd intill dammen bör det dock enligt miljöförvaltningen helst inte växa lövfällande träd intill plaskdammar, eftersom nedfallna löv försämrar funktionen i en plaskdamms reningsanläggning. Att sätta upp någon form av tak över dammen skulle medföra olika praktiska problem eftersom en sådan anordning fordrar skötsel och risk för förstörelse finns. Åtgärden skulle också innebära kostnader som är svårt att få utrymme för bland de många parkprojekt som befintliga resurser ska räcka till. Även ur gestaltningssynpunkt finns anledning att vara tveksam till att tillföra nya anläggningar till denna plats eftersom miljön runt den nyrestaurerade vackra plaskdammen från 1940-talet med sin ovanliga form är känslig för förändringar och tillägg. Sammantaget anser förvaltningen att det av både praktiska och gestaltningsmässiga skäl inte är möjligt att genomföra de förslag som förs fram i medborgarförslaget.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
31. Hundbad i Tanto	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag	<p>Badet föreslås ligga bredvid bryggan som leder till bastun där det finns en bit sandstrand som i dag blockeras av stenar. Förslaget är att rensa bort ca 5-10 meter sten och göra ett hundbad på den sträckan. Det får också gärna vara en skylt där med information om att det är ett hundbad. Den som lämnat förslaget tycker också att precis som hundar är förbjudet på Tanto strandbad bör även icke hundägare vara förbjudna på denna lilla sträcka.</p> <p>Förvaltningen ser inte att det är möjligt att genomföra förslaget, eftersom syftet med de stenar som föreslås rensas bort längs aktuell strandsträcka är att hålla vägbanken på plats och hindra markerosion på grund av vattnet. Förvaltningen hänvisar istället till det populära hundbadet på Långholmen.</p>
32. Återinföra dricksvattenfontäner i staden	<p>Beslut</p> <p>Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att tillsammans med Stockholms vatten undersöka förutsättningarna till att återinrätta stängda dricksvattenfontäner i stadsdelen.</p> <p>Därutöver anförde nämnden följande: Vi tycker det är väl-</p>	<p>Enligt förslagsställaren har behovet av dricksvattenfontäner aktualiserats med anledning av den varma sommaren under innevarande år (2018). I förslaget anges att populära löp- och gångstråk såsom Årstavikens norra strandpromenad kan prioriteras vilket dessutom skulle befrämja folkhälsan.</p> <p>Förvaltningen anser att medborgarförslaget har ett positivt anslag då det innebär att besökare och motionärer längs med exempelvis</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
	<p>dig bra med ambitionen om fler vattenutkast i stadsdelen. Att gö-ra vatten tillgängligt är något som kommer alla boende och besökare till del och samtidigt kan det minska behovet av att köpa vatten på flaska vilket är positivt för både miljö och klimat. Två av de äldre, fint utformade dricksfontäner som finns i stadsdelen är fortfarande i bruk. Vi vill få igång fler. Därför ger vi förvaltningen i uppdrag att tillsammans med Stockholms vatten undersöka om dessa kan tas i bruk, kostnaden för detta samt hur underhållet kan ske på bästa sätt. Vi skulle också vilja att förvaltningen undersöker om servicegruppen skulle kunna få i uppgift att sköta underhållet. Två av dessa nu avstängda dricksvattenfontäner finns i närheten av Servicegruppens lokaler på Bysis</p>	<p>Årstavikens norra strandpromenad utan kostnad erbjuds vatten. Att anlägga nya vattenutkastare är förenat med relativt stora investeringskostnader. Driftskostnaderna i form av vattenabonnemang, vattenförbrukning samt underhåll av anläggningarna är också betydande. Eftersom befintliga vattenutkastare i stadsdelsområdets parker är mycket populära hos parkbesökare anser förvaltningen att en utbyggnad av dessa, trots ovan nämnda kostnader, ändå kan vara motiverad. Anläggandet av nya vattenutkastare bör enligt förvaltningen prövas i samband med genomförande av större parkupprustningsprojekt.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
	<p>torg och i närheten av Zinkensdamms t-bana.</p>	
<p>33. Bättre sexualundervisning i skola och förskola</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Förslaget handlar om att kompetensutveckla lärare som kan undervisa i sexualundervisning, att sex- och samlevnadsundervisning sker kontinuerligt under skolgång från förskola till gymnasium och att kommunen inrättar egna undervisningsmål i sex- och samlevnad.</p> <p>Enligt förskolans läroplan finns det ingen sexualundervisning inom förskoleverksamheten. Det finns däremot mål att barnen ska utveckla sin kroppsuppfattning och få förståelse för att alla människor har samma värde oavsett sexuell läggning. Barns rätt till kroppslig och personlig integritet finns med i den nya läroplanen för förskolan som träder i kraft den 1 juli 2019.</p> <p>Inom Södermalms kommunala förskolor finns det ett tydligt förhållningssätt att alla barn har rätt att säga nej och att avvisa exempelvis obehagliga beröringar.</p> <p>Södermalm har under en längre tid jobbat med att medvetandegöra normkritik. För pedagogerna inom Södermalms kommunala förskolor finns det ett nätverk med fokus på normkritik.</p> <p>Förvaltningen ser positivt på förslaget att kompetensutveckla pedagogerna i förskolan i att undervisa i sexualundervisning kring</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>den nya samtyckeslagen, sexualitet och läggningar, normkritik, könsidentiteter, våld i nära relationer, sexuella trakasserier och hedersrelaterat våld.</p> <p>Det är utbildningsförvaltningen som har ansvar för lärarna i de kommunala skolorna i Stockholms stad vilket innebär att förvaltningens svar inte omfattar skolorna.</p>
<p>34. Enbart servera svenskt kött på stadsdelens förskolor</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Förslaget handlar om att servera svenskt kött i förskolor och skolor.</p> <p>Förvaltningen ser positivt på att det serveras svenskt kött i de kommunala förskolorna på Södermalm. Det finns svenskt kött i det upphandlade utbudet och förskolorna serverar oftast svenskt kött. I undantagsfall serveras kött med annat ursprungsland.</p> <p>Det är utbildningsförvaltningen som har ansvar för inköp av livsmedel i de kommunala skolorna i Stockholms stad vilket innebär att förvaltningens svar endast omfattar förskolorna.</p>
<p>35. Vandringar på Södermalm</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Förslaget handlar om gratis vandringar på Södermalm.</p> <p>Förvaltningen delar förslagsställarens synpunkt att vandringar kan vara ett bra sätt att minska ensamhet och främja fysisk och social hälsa. På Södermalm görs idag flera insatser för att bryta isolering och främja hälsa. Förvaltningen har under året till exempel arbetat målmedvetet med före-</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>byggande och hälsofrämjande insatser för ett friskare och bättre åldrande. Från Nytorgsträffen som är en träffpunkt för äldre som ligger vid Nytorget går man varje tisdag klockan 13-14 promenad runt Södermalm.</p> <p>Eftersom Södermalms stadsdelsområde ligger i Stockholms innerstad finns det stor tillgång till aktiviteter för både unga och gamla. Dessa kan ibland ha en viss kostnad men det finns aktiviteter som är gratis eller har en låg kostnad.</p>
<p>36. Lägga värmeslingor under konstgräsplanen i parken Droskan</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Nämnden har fått ett medborgarförslag om att lägga ut värmeslingor under konstgräsplanen i parken Droskan och därmed göra det möjligt att spela fotboll där även under vintern. Förslaget motiveras bland annat med att naturen som anläggs på planen inte går att åka på och att det samtidigt finns en bra isbana på Medborgarplatsen.</p> <p>Förvaltningen anser att förslaget i sig är intressant då det skulle ge möjlighet att kunna spela fotboll i området kring parken Droskan även under vintern. Förvaltningen gör dock bedömningen att åtgärden att lägga värmeslingor under konstgräsplanen innebär stora investeringskostnader men även höga driftskostnader. I avvägningen mellan andra angelägna investerings- och underhållsbehov i stadsdelsområdets parker anser</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
		<p>förvaltningen inte att föreslagen åtgärd är prioriterad. Förvaltningen anser vidare att åtgärden inte stämmer överens med stadens målsättning att minimera miljöpåverkan, eftersom åtgärden kräver betydande energiåtgång i driftskedet men även i samband med själva anläggningen.</p>
<p>37. Hundrastgård i nedre Tantolunden</p>	<p>Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag</p>	<p>Hundrastgården föreslås ligga på gräsmattan mellan gångvägen från Lignagatan mot minigolfbanan och gångvägen som går rakt igenom parken intill Odlan. Enligt förslagsställaren är det många hundägare som dagligen promenerar med sina hundar (mest små hundar) i nedre Tantolunden och den hundrastgård som finns där anses för liten. Den andra hundrastgården som finns i övre Tantolunden orkar många av de äldre hundägarna inte ta sig upp till enligt förslagsställaren. Föreslagen gräsyta används inte så mycket enligt förslagsställaren. Irritation över okopplade hundar skulle minska om de fick en inhägnad plats där hundarna kan vara lösa och springa fritt även i den nedre delen av parken. Som svar på medborgarförslagets önskemål om en ny hundrastgård föreslår förvaltningen att den befintliga lilla hundrastgården i nedre Tantolunden byggs ut i samband med en framtida renovering.</p>

Medborgarförslag	Nämndens beslut	Förvaltningens förslag
38. Åtgärder vid badet vid betongbryggan i slutet av Reimersholmskajen	Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.	I medborgarförslaget framförs att underlaget på Reimersholmskajens betongbrygga är ogästvänligt att ligga och sola på. I förslaget framförs också att betongbryggan förses med trägolv och avgränsas med ett litet staket i väster. Förvaltningen ställer sig positiv till att anlägga ett trägolv på betongbryggan samt avgränsa platsen med ett mindre staket. Arbetet kommer att utföras av förvaltningens servicegrupp vilket medför begränsade kostnader för utförandet.